

Tarkastuskertomus 10/2021 Huoltovarmuus ja sen turvaaminen covid-19-pandemian aikana

Yhteenveto kertomusluonnoksen lausunnoista

Valtiontalouden tarkastusvirasto on saanut viitekohdassa mainitun tarkastuskertomuksen luonnoksesta palautetta seuraavasti:

- maa- ja metsätalousministeriö, 4.6.2021 (vain teknisluontoisia kommentteja),
- valtiovarainministeriö, 7.6.2021,
- Turvallisuuskomitea, 7.6.2021,
- työ- ja elinkeinoministeriö, 7.6.2021,
- liikenne- ja viestintäministeriö, 7.6.2021,
- Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea, 7.6.2021,
- puolustusministeriö, 8.6.2021,
- Huoltovarmuuskeskus, 8.6.2021,
- Luonnonvarakeskus, 8.6.2021,
- Ruokavirasto, 8.6.2021 (vain teknisluontoisia kommentteja),
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 8.6.2021 (ei lausuttavaa),
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto, 8.6.2021,
- valtioneuvoston kanslia, 10.6.2021 (ei lausuttavaa),
- sosiaali- ja terveysministeriö, 11.6.2021.

Lausunnonantajilla on ollut tilaisuus

- lausua näkemyksensä tarkastuskertomusluonnoksessa esitetyistä tarkastusviraston kannanotoista sekä
- esittää kertomusluonnoksen tekstiin korjaus- ja täsmennysehdotuksia.

Ennen lopullisen tarkastuskertomuksen antamista tarkastusvirasto on kertomusta viimeisteltäessä otanut huomioon palautteen seuraavasti:

Lausunnonantajien näkemykset kannanotoista

Lausunnoissa on esitetty näkemyksiä tarkastuskertomusluonnoksen alustavista kannanotoista ja suosituksista. Palautteen antajien lausunnoissa on pääosin yhdytty kertomusluonnoksen kannanottoihin. Lausuntojen perusteella on tehty seuraavat muutokset lopulliseen tarkastuskertomukseen.

Huoltovarmuuskeskuksen mukaan tarkastuskertomuksessa esitettyä huomiota siitä, että EU:n valtiontukisäännöksissä ei tunneta huoltovarmuuden käsitettä, voisi olla syytä korostaa myös tarkastuskertomuksen suosituksissa. Tarkastuskertomuksen kannanottoihin on lisätty tämä maininta.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoi lausunnoissaan, että sopimusperusteisen varautumisen kehittämistä koskevaa suositusta 6 olisi tarkoituksenmukaista tarkentaa siten, että siitä ilmenee, mihin suosituksella viitataan ja mitä käsitteellä ”kaikki hankinnat” tarkoitetaan. Suositusta on täsmennetty siten, että siinä todetaan, että varautumiseen liittyvät ehdot on sisällytettävä sellaisiin hankintasopimuksiin, joissa niillä hankintaa suunniteltaessa arvioidaan olevan merkitystä.

Sosiaali- ja terveysministeriö esitti lausunnoissaan harkittavaksi sitä, voisiko tarkastusviraston havaintojen perusteella esittää uutta hallinnonalojen kehittämistä koskevaa suositusta. Ehdotettu suositus koski tarvetta koordinoida valtakunnallisesti tilannekuvan kokoamista ja kriisijohtamista.

Tarkastuskertomuksen suosituksia ei muutettu, mutta kannanottoluvun tilannekuvatyön koordinoitua koskevaa kohtaa on täsmennetty.

Lisäksi puolustusministeriö totesi lausunnossaan, että vaikka tarkastuskertomus koskee nimenomaan covid-19-pandemiaa, tulisi kokonaisuudessa antaa riittävä kuva myös sotilaalliseen uhkaan varautumisen ja yhteiskunnan kokonaisvarautumisen merkityksestä yleisesti kriisissä kuin kriisissä. Tältä osin asian arviointi jää tarkastuskertomuksessa puutteelliseksi. Huomio on aiheellinen ja lopullisen tarkastuskertomuksen otsikossa tuodaan nyt selvemmin esille, että tarkastus on kohdistunut ensisijaisesti vain covid-19-pandemian aikaisiin huoltovarmuustoimenpiteisiin.

Muuten lausunnoissa on esitetty tarkempia kuvauksia ja lisäperusteluja kannanottojen ja suositusten taustalla olevista asioista. Näiden perusteella ei kuitenkaan ole ollut tarvetta tehdä muutoksia kannanottoihin ja suosituksiin.

Teknisluonteiset täsmennys- ja korjausehdotukset

Lähes kaikki lausunnoissa ja teknisluontoisissa kommentoissa esitetyt korjaus- ja täsmennysehdotukset on voitu huomioida. Palautteissa esitetyt korjaus- ja täsmennysehdotukset on otettu tekstimuutoksina huomioon lopullisessa tarkastuskertomuksessa, joskaan kaikkia muutoksia ei ole voitu tehdä täysin palautteissa esitetyllä tavalla.

Lisätietoja: Tuloksellisuustarkastuspäällikkö Teemu Kalijärvi, p. 09 432 5789